

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
протокол № 7 від 22.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
_____ Олена БОГИМСЬКА
«_____» _____ 2025 р.

Стратегії
подолання освітніх втрат на II семестр
2024/2025 н. р. Комунального закладу
«Лозівський ліцей №7»
Лозівської міської ради Харківської області

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають в учнівської молоді під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2021 роках пандемією COVID -19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд за кордон;
- зміна місця проживання у межах України;
- відключення електроенергії;
- руйнування значної частини закладів освіти.

Визначення рівня навчальних втрат є першочерговим завданням, без виконання якого подолання прогалин у знаннях учнів з певних предметів неможливе. Необхідно здійснити якісну діагностику рівня успішності учнів для розуміння глибини й складності проблеми, виявити теми, які учні недовчили, та на які варто звернути найбільшу увагу. І лише після цього, спираючись на отримані результати, можливо здійснювати певні кроки, обирати шляхи та методики подолання навчальних втрат

Освітні втрати - як снігова куля: якщо ми маємо прогалини на певному рівні освіти, то ці прогалини зумовлюють наступні прогалини. Що треба робити, щоб ці прогалини не накопичувалися?

Насамперед важливо вчасно, хоча би на локальному рівні, кожному вчителю та вчительці розуміти, **які елементи навчального матеріалу є ключовими**.

Марно чекати на виправлення ситуації. Як доводить практика: якщо прогалини в навчанні вчителі намагаються наздогнати просто на заняттях, при цьому просуваючись у новому матеріалі, це не є ефективним та лише заплутує здобувачів освіти. Необхідні цільові заходи, щоб допомогти учням надолужити втрачене. За даними Звіту Всесвітнього економічного форуму 2022

https://www3.weforum.org/docs/WEF_Catalysing_Education_4.0_2022.pdf?fbclid=IwAR0H9kIS

[T8qYpYLMZrTX2tHaZlEvemAgofMjNJaRMwpaAphYP1w5mZX4hwY](https://www3.weforum.org/docs/WEF_Catalysing_Education_4.0_2022.pdf?fbclid=IwAR0H9kIS) ,

доцільними вважаються наступні варіанти:

1. **Збільшення часу навчання** (коригувати шкільні календарі: скоротити літні чи зимові канікули, проводити навчальні канікули, або ж лише для тих, у кого найбільше проблем із навчанням, ввести заняття щосуботи, на канікулах, відкрити літні школи. Такі рішення довели свою ефективність, хоча психологічно непрості для школярів)
2. **Прискорена освіта** (матеріал подавати стисло: виключно найважливіші знання та навички, при цьому відпрацьовувати їх глибше, ніж зазвичай)
3. **Програми прискореного навчання** - це навчальна програма, як нова, так і погано засвоєна, подається стисло.
4. **Корекційні програми орієнтовані на учнів, які мають труднощі в навчанні.** У школі їх надають у формі додаткової цільової підтримки, одночасно зі звичайними заняттями. Це можуть бути індивідуальні додаткові заняття з учителем або виокремлення групи учнів, які потребують допомоги.
5. **Адаптивне навчання** починається з поглибленої діагностики знань та вмінь усіх учнів, і на основі цього поділу їх на групи за освітніми потребами.

Програми надолуження освітніх втрат- це короткострокові програми, які надають усім учням можливість надолужити матеріал через повторний доступ до нього паралельно з продовженням стандартного навчання

<https://osvitanova.com.ua/posts/5627>

Стратегія з надолуження освітніх втрат — це комплекс заходів для здобувачів загальної середньої освіти, спрямований на:

- визначення прогалин у навчанні та їх компенсацію, а також на адаптацію;
- пріоритетність предметів (знань та компетентностей);
- надання психологічної та соціально-емоційної підтримки.

Рекомендовані індикатори для моніторингу програм з надолуження освітніх втрат (на кінець навчального року)

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонується використовувати наступні індикатори:

- кількість здобувачів освіти, які взяли участь у програмі;
- відсоток учнів, які покращили свої знання;
- принаймні з одного предмета;
- вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
- наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

2. План подолання освітніх втрат за II семестр 2024/2025 навчальний рік

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
1.	Затвердження базових предметів: • початкова школа: -українська мова (читання та письмо); -математика; • базова школа 1) НУШ, 5-7 класи): -українська мова та література; -зарубіжна література; -математика; -англійська мова; -історія України; -географія; 2) 8-9 класи: -українська мова та література; -математика; -англійська мова; -історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія. 3) 10 клас: -українська мова та література; -математика; -англійська мова; -історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія.	До 13.01.2025	Учителі 4-х класів та учителі-предметники
2.	Розробити індивідуальні навчальні плани для учнів з початковим рівнем знань	Січень 2025	Педагогічний колектив
3.	Виділити час для актуалізації знань на уроках - мініблоками (5хв)	Протягом семестру	Учителі-предметники
4.	Актуалізація знань теоретичної частини разом з усім класом (повторення матеріалу)	Протягом семестру	Учителі-предметники

5.	Організувати практичну роботу по взаємонавчанню («перевернутий клас») та взаємооцінюванню в парах	Протягом семестру	Учителі-предметники
6.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у здобувачів освіти та вимірювання освітніх втрат з конкретного предмета.	Січень 2025	Учителі-предметники
7.	Провести діагностувальні роботи з метою виявлення прогалин.	Січень 2025, до кінця навчального року	Учителі-предметники
8.	Провести аналіз результатів діагностичної роботи	День проведення діагностичних робіт	Учителі-предметники
9.	Провести індивідуальних консультацій з учнями, батьками	січень 2025, протягом II семестру 2024/2025н.р.	Класні керівники, вчителі
10.	Визначити пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати.	До проведення діагностичних робіт	Учителі-предметники
11.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: - перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем на уроках та індивідуальні консультації учнів за запитом);.	До наступного уроку та за необхідністю	Учителі-предметники
12.	Створити освітній контент, акцентований на темах, що потребують надолуження.	Протягом року	Учителі-предметники
13.	Скласти перелік інтернет-ресурсів, які дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.	II семестр 2024/2025 н. р.	Учителі-предметники
14.	Відповідно до плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього уроках	II семестр 2024/2025 н. р.	Учителі-предметники
15.	Продовжити роботу з подолання ОВ протягом II семестру 2024/2025 н. р..	II семестр 2024/2025 н.р.	Учителі-предметники
16.	Включити завдання на повторення до домашнього завдання	II семестр 2024/2025 н.р.	Учителі-предметники
17.	Надати посилання на відеоуроки за темами	II семестр 2024/2025 н.р.	Учителі-предметники

18.	Провести діагностичну роботу з метою виявлення результатів роботи з подолання освітніх втрат протягом навчального року.	Травень 2025	Учителі-предметники
19.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності школи на наступний навчальний рік.	Червень 2025	Адміністрація

3. На допомогу вчителів

1. У зручний для дітей час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проекту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGE).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для учнів 5-11 класів.

3. Помічними також будуть **аудіоуроки для 8-11 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вчися вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також учні можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де вчителі пояснюють теми шкільної програми:**

- курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;
- [тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
- онлайн-курс [“Історія України в історіях”](#) від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
- безплатний курс [“ІзіЗНО”](#) допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
- ресурс [Englishpage](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправ із читання, письма та аудіо;
- онлайн-курс [“Автостопом по біології”](#) має конспекти та тестові завдання;
- [YouTube-канал](#) вчителя фізики [Павла Віктора](#), де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач.

• <https://povir.in.ua/#why-povir> Хоче учень підтягнути «хвости»? Повирішувати задачі «із зірочкою», хакнути інгліш чи прокачати українську? Та **ПОВІР*** — ми тут саме щоб допомогти йому з цим! Спільна ініціатива держави й громадськості, аби підтримати учнів в навчанні.

- Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

- Аби допомогти вчителям знайти свій шлях надолуження втраченого, проєкт “Клуб НУШ” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” [розробив посібник](#) «Подолання освітніх втрат з української мови та літератури. Методичні рекомендації та приклади уроків».

- https://drive.google.com/drive/folders/1NRDQDT0LL321nscEFs_1bR-m5StR1Mvp?usp=drive_link Посібник для вчителів від ГО «Навчай для України»

4. Для компенсації виховних та психологічних втрат необхідно:

- проводити роботу зі створення умов для формування і розвитку на світоглядному, науково-теоретичному й виховному рівнях у молодого покоління розуміння власної ідентичності і національно-історичної єдності з багатонаціональним населенням України;

- надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу, яка сприятиме попередженню появи і компенсувати наслідки посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів та депресій, пов’язаних зі складною ситуацією в регіоні і країні;
- паралельно з навчанням передбачити емоційну підтримку всім особам, залученим в освітній простір.

5. Узагальнення результатів роботи по усуненню освітніх втрат та освітніх розривів

- На підставі результатів моніторингових досліджень навчальної успішності учнів в процесі реалізації і по завершенню проведення відповідних заходів визначити найбільш ефективні методи/технології подолання освітніх втрат.

- При складанні плану роботи на наступний навчальний рік враховувати результати проведеної роботи з подолання освітніх втрат і розривів.